

Conclusies en aanbevelingen actieplan vergisting

Inleiding

Op 19 december zijn BEON leden bijeen geweest om zich te beraden over de situatie die ontstaan is ten aanzien van mestvergisting. Zij hebben daarbij van gedachten gewisseld op basis van een concept actieplan dat was opgesteld door een speciaal daarvoor opgerichte denktank, bestaande uit de BEON leden CCS, BTG, HoSt, Stimuland en Projecten LTO Noord. Het bestuur had deze partijen gevraagd om een actieplan te schrijven om vergisting er weer bovenop te helpen.

Resultaten

In de volgende tabel staan de belangrijkste conclusies en observaties. Deze zijn opgetekend tijdens de BEON bijeenkomst van 19 december 2012.

Beschrijving	Observatie
Huidige installaties	De huidige situatie is buitengewoon zorgelijk. Er zijn negen mestvergistingsinstallaties gerealiseerd, vier daarvan zijn daarvan nog in bedrijf. Een mestvergistingsinstallatie is nog in aanbouw (Dalfsen).
Vergistingsinitiatieven	Er zijn 35 vergistingsinitiatieven (bron: kansenskaart). Aan initiatieven dus geen gebrek. Verwacht wordt dat een aantal ervan bij het Energiefonds wordt ingediend (opening in januari 2013). Onduidelijk is de kans van slagen voor deze projecten. BEON vreest dat vele mestvergistings voorstellen onvoldoende rendement bieden voor financiers om gerealiseerd te worden.
Techniek huidige installaties	Opvallend is de hoge storingsgevoeligheid. Daardoor lage draaiuren van veel installaties. 80% haalt gepland aantal draaiuren niet. Onderhoudskosten hoog (indicatief 15% van totale kosten). Betreft gasmotor, toevoersysteem vaste stof, membraandaken. Opstartfase verder kostbaar. Nazorg van leveranciers vaak niet goed.
Economie	Zonder subsidie (garantieprijs) is mestvergisting niet rendabel. Huidige SDE+ systematiek niet goed voor mestvergisting. Geboden prijzen liggen onder kostprijs. Inschieten in hogere fasen voor betere prijzen biedt geen soelaas vanwege nagenoeg geen kans op toewijzing. Groot aantal varianten is doorgerekend. Toevoeging van co-vergistingsmateriaal blijft belangrijk om biogasopbrengsten hoog te houden. Kosten van co-vergistingsmateriaal zijn de laatste jaren meer dan verdubbeld. Dit komt door toenemende schaarste in combinatie met mogelijk onvolledige marktwerking. Low-cost biomassa, zoals pure mest en gras, biedt geen financiële oplossing binnen huidige structuur. Vergisting van deze biomassa levert vaak te weinig energie op. Alleen aantrekkelijk bij separaat waarderingssysteem. Verder is hoge warmtebenutting bij WKK systemen van essentieel

	belang. Grote systemen kunnen aantrekkelijk zijn vanwege lage overheadkosten en mogelijkheden voor professionalisering. Kleine systemen kunnen aantrekkelijk zijn vanwege betere warmteafzet en integratie met andere processen. Belangrijk blijkt uit de praktijk: flexibiliteit m.b.t. voeding en aanwezigheid sanitatie-eenheid om digestaat te kunnen exporteren. Alle vergisters die met positief rendement draaien, hebben een sanitatie-eenheid.
Omgeving	Sterke wisselingen in stimuleringskader (MEP, SDE+). Ongelijk speelveld met Duitsland en België. Hierdoor vooral problemen op co-vergistingsmarkt. Toelatingsbeleid covergistingsmaterialen is bijgesteld. Biedt mogelijkheden. Prijzen zijn echter nog niet gezakt. Hogere kosten vanwege bemonstering. Het stimuleringsbeleid is weinig gericht op reductie van broeikasgassen. Door vergisting in afgesloten tanks kan veel methaanuitstoot van mest worden voorkomen. Methaan is een sterk broeikasgas. Dit voordeel van vergisting verdient veel meer aandacht. Nieuwe mestwet leidt tot nieuwe initiatieven mestverwerking. Ook grootschalige concepten in combinatie met vergisting. Onduidelijk of dit oplossing biedt. Mest laat zich kennen als volatile markt met hoog free-rider gedrag. Situatie leidt op korte termijn tot bouw van sanitatie-units voor export mest. De hoop is dat dit in de toekomst ook leidt tot nieuwe vergistingsinstallaties. Voorschriften aangaande ammoniakuitstoot leiden tot nieuwe stalconcepten. Deze ontwikkeling is aantrekkelijk voor boerderijvergisting. Gaswet geeft beperkingen voor vooral kleine invoeders. Kosten invoedingssystemen met poortwachter erg duur. Green Deal gasnetbeheerders zou mogelijkheden moeten vergroten. Provincie pleit voor socialisering biogasnetwerken. Bijmengverplichting levert mogelijkheden op voor productie van transportbrandstof uit biogas. Bioticket markt nog onvoldoende ontwikkeld voor goede prijsvorming; nog te weinig stabiel voor banken om financiering te bieden (lobby punt provincie: stabiliseer garantieprijs biotickets).
Concepten	De volgende nieuwe concepten zijn nader bekeken: - Pocketvergisting (boerderijschaal). Vooral voor runderveebedrijven. Diverse systemen ontwikkeld en in bedrijf genomen in Oost-Nederland en Duitsland. Commercieel beschikbaar. - Mestzakvergisting. Low cost systemen. Investerend 100.000 euro. Laag onderhoud. Diverse aanbieders. - Mesttraffinage (Agrimodem, MANURE, Serigas, Fermtech, etc). Allen nog in pilot

	fase. - Kleinschalige gasopwerking (HoSt systeem in demo fase, TNO/CCS/Hadetec/Vd Wiel in pilot fase. - Superkritische vergassing. Fase: proof of principle. - Biologische omzetting digestaat/ mest in hoogwaardige producten. Eendenkroos en algen. Demo fase (Groot Zevert). - Drietraps mestverwerking met dikke/dunne fractie scheiding op boerderij, lokaal verder verwerken, centraal opwerken voor export; Verwerkingsopties dunne fractie: productie van mineralenconcentraten en struviet productie; - BYOSIS concepten voor verbetering rendement vergisters en hergebruik digestaat (pilot/demo fase) - Integrale concepten in combinatie met stalontwerp (levert milieuvoordelen op en verbeterd dierenwelzijn). Aandacht voor beschrijving, stand der techniek, belangrijkste voordelen, indicatie investeringskosten en bedrijfskosten.
Aandachtspunten voor BEON	Aandachtspunten in actieplan Lobby: - Lobbydocument opstellen voor aparte waardering mestvergisting met stevige onderbouwing - Lobby inzet biogas voor openbaar vervoer - Lobby waardering met subsidie voor early movers met oog op beperken free rider gedrag Financiering - Financieringsmogelijkheden verkennen voor lokale energiesystemen (aansluiting regeerakkoord) - Portfolio ontwikkeling kleine biogassystemen Kennisdeling - Kennisdeling operationele kennis vergisters (inclusief Duitsland) - Training en onderwijs (voor kennisinstellingen) Operationele verbeteringen - Beter uitnutten van clustervoordelen met aanwezigheid alle benodigde ketenpartijen van biomassa tot eindgebruik (voor biomassaleveranciers, energie- en netwerkbedrijven) - Verbetering after-sales service en onderhoudsdiensten (voor BEON suppliers) - Kwaliteit haalbaarheidsstudies (realistische kostenprognoses) (voor consultants)

	Onderzoek en ontwikkeling - Investerings- en onderhoudskosten - Systemen met hoge flexibiliteit, hoog rendement en hoge warmtebenutting - Low cost gasopwaardering en invoeding (aansluiten bij lobby punt Overijssel) - Nutriententerugwinning - Algen/ eendenkroos (issues vanuit Achterhoek) - Thermische verwerking mest/ digestaat met hoogwaardige processen - Onderzoek private netwerken rondom duurzame dorpen
Aandachtspunten voor provincie	Lobby - Lobbydocument met BEON opstellen voor aparte waardering mestvergisting Financiering - Handhaven subsidies voor haalbaarheidsstudies, kennisdeling, biomassa logistiek, businessplan ontwikkeling, pilots, demos etc. - Stimulering early movers met oog op beperken free rider gedrag - Monitoren ondersteuning investeringen mestvergisting met Energiefonds. Vooral met oog op terugtrekkende banken. Eisen Energiefonds zo mogelijk bijstellen RO - Ruimte houden voor vergisters (RO) Onderwijs en onderzoek - Ondersteuning onderzoek, training, kennisdeling en onderwijs Openbaar vervoer - Stellen van eisen ten aanzien van duurzaam openbaar vervoer
Aandachtspunten voor Rijk	- aparte stimulering mestvergisting - stabilisatie bioticket prijs - socialisering biogas net waardering niet-energie voordelen - vergisters ook aantrekkelijk maken binnen regelgeving voor bevordering lokale energie
Vervolg	Het actieplan zal aanhaken bij de volgende activiteiten: - staartproject BIO-RES onder leiding van FHM (Steinfurt) met aandacht voor uitwisselen operationele kennis, grasvergisting etc. - INTERREG Groen Gas activiteiten 2013-2014 - Opdracht provincie aan BTG en WUR om diepgaande analyse te maken van het perspectief voor vergisting met aandacht voor betere economische waardering van milieuvoordelen.